

nt

naš tednik

LETO XXXIII. — Številka 25 17. junija 1981 Cena 5. — šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

DANES v TEDNIKU

Predsednik slovenske vlade Zemljarič na Koroškem
stran 2

V „Rdečem oknu“ pod Obirjem
stran 3

Tekme slovenskih dijakov na Gradiščanskem
stran 4

Minuli torek so rojaki iz Združenih držav Amerike obiskali koroške Slovence. V hotelu Korotan na Sekiri ob Vrbskem jezeru so jih sprejeli zastopniki obeh osrednjih organizacij. Predsednik Narodnega sveta, dr. Matevž Grilc, je američane seznanil s trenutnim položajem Slovencev na Koroškem. Na kratko jih je soočil s problemi koroških Slovencev. V imenu gostov se je zahvalil osrednjima organizacijama župan Clevelanda, George V. Voinovich.

Na sliki: Matevž Grilc, župan George V. Voinovich, Felix Wieser ter predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri RKSZDL, Danilo Türk.

V sredo obravnava ustavno sodišče pritožbo KEL:

KEL izdela predlog o zastopstvu Slovencev v deželnem zboru

Koroška enotna lista (KEL) pripravlja novi deželni volilni red. Predlog KEL obširno obravnava tudi zastopstvo koroških Slovencev v deželnem zboru. Koroška enotna lista je javila, da bo, ne glede na izid pritožbe pri ustavnem sodišču, predložila obširen paket zahtev in tudi ne bo čakala na reakcije večinskih strank.

Prihodnjo sredo bodo na dunajskem ustavnem sodišču končno obravnavali pritožbo KEL. KEL je v oktobru 1979, takoj po deželnozbornih volitvah, vložila pritožbo pri ustavnem sodišču, njeno pritožbo pa je sodišče obravnavalo celih 20 (!) mesecev. V pritožbi, v kateri pravi KEL, da se naj raz-

veljavi v celoti volitev za deželni zbor, je KEL sprožila tudi načelno vprašanje o zaščiti manjšine. KEL namreč izhaja iz tega, da smo Slovenci narodna skupnost, ki strnjeno živi na dvojezičnem ozemlju in da je treba vsem Slovincem dati vse pravice, ki jim grejo po členu 7. Sedanja praksa, ki izhaja iz določil zakona o narodnih skupnostih, predvideva namreč za vsako občino druge pravice ali pa sploh nobenih. Ustavno sodišče se lahko najbolje ravna po praksi Avstrije, ki je mednarodno vedno zastopala stališče, da naj velja za Južni Tirol in nemško manjšino celotna zaščita. KEL v svoji tožbi tudi spominja državo, da

naj manjšina kot celota, ta pravica ji pripada po senžermenski pogodbi, soodloča o razdelitvi financ v deželi. O proračunu lahko sklepa samo deželni zbor. Če pa volilni red spremeni tako, da je manjšini na vsak način zabranjen vstop v deželni zbor, Koroška očitno krši ustavna določila.

Na Koroškem nestrpno pričakujejo izid pritožbe. Tudi zvezni politiki se živo zanimajo za odločitev, za obravnavo so v dunajski justični palači rezervirali veliko dvorano. KEL bo svoj predlog o novem volilnem redu in zastopstvu Slovencev v deželnem zboru predložila v jeni.

Mladinski dan na Rebrci:

Mladina v letu prizadetih

ki so o tej temi razpravljali v 12 pogovornih skupinah. Gotovo je tak način pameten in potreben. Udeleženci so z vso resnostjo razpravljali o družbenih problemih in krivicah, ki nastajajo ob dejstvu, da se del človeštva vedno bolj bogati in razsipava dobrine, medtem ko večji del prebivalstva umira od lakote. Mladina je kritični opazovalec družbenega dogajanja, njen klic, da človek ne živi samo od kruha, vladajoči tolmačijo velikokrat narobe.

Zato je dobro, da Katoliška mladina posveča dan, ki je odprt za verske in družbene razprave. Tradicionalni mladinski dan je vsekakor privabil več mladine. Morda bi se

Koncert vižarjev v Selah:

Zbrali se bodo ljudski pevci

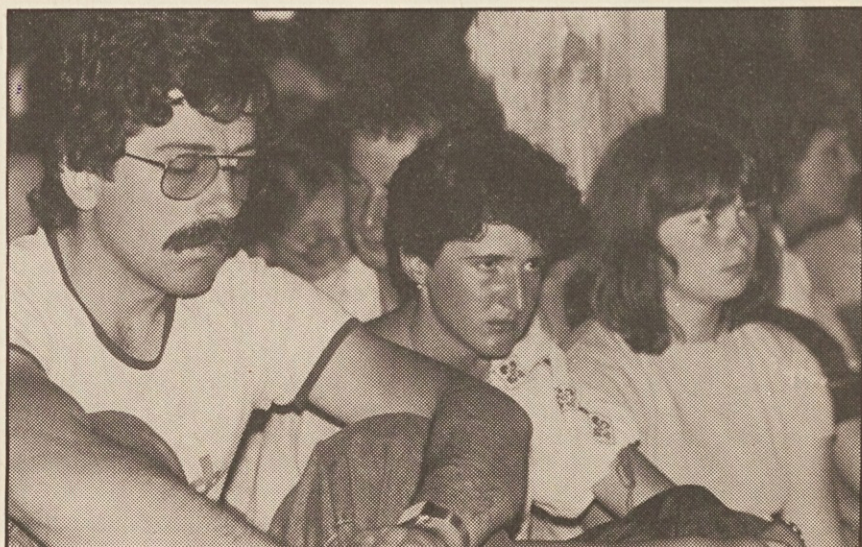

Domači ljudski godci in pevci igrajo važno vlogo na področju vaškega ustvarjanja tudi še danes, čeprav je „moderna“ tehnika izpodrinila družabnost na vasi, o kateri dandanes samo več sanjamo in se je spominjamo z otožnim srcem. Domači pevci in godci so se deloma „skrili“ v svoje kotičke in se upajo predstaviti le posebno dobrim znancem in prijateljem. Današnji perfekcionizem, ki priznava samo „mojstre“, bodisi mojstre petja, bodisi mojstra igranja na inštrumentih, bodisi tudi tega ali onega umetnika pisane besede. Domači umetniki pa, ki so si sami, kot samouki prisvojili znanje umetniškega ustvarjanja, so se umaknili v drugo

vrsto. Krščanska kulturna zveza si je v svojem srednjeročnem programu nadela nalogo, da skuša dati domačim umetnikom mesto, ki jim gre. Z „družinskim petjem“ na Radišah se je predstavila ta težnja širši publiki, julija sledi v Selah „srečanje koroških vižarjev“, kjer se bodo predstavili domači godci in pevci javnosti, sledil bo v doglednem času večer domačih umetnikov govornje in pisane besede. S temi prireditvami hoče KKZ dati pobudo kulturno-prosvetnim društvom, da se odprejo dragocenemu narodnemu blagu, ki počiva v vrstah rojakov slehernega kraja južne Koroške. (Na sliki: Šimej in Berti Pegrinova z Obirskega).

le dalo oba načina ponuditi isti dan in bi se udeleženci odločili za eno ali drugo ponudbo. Še opazka

ob robu: Otroški dan ni privabil samo več sodelujočih, ampak tudi znatno več duhovnikov.

Vsako leto prireja Katoliška mladina ob prazniku sv. Trojice mladinski dan. Medtem ko so bili prejšnji mladinski dnevi izmenično v drugih farah, sta bila zadnja dva v Mladinskem centru na Rebrci. Prej so se seveda menjali tudi organizatorji in so farne mladine prirejale večje akademije, ki so privabile tudi veliko več mladine. Pred dvema letoma so se odločili za nov način mladinskega dneva.

Zdaj ni več masovnih nastopov in seveda ne masovne udeležbe, težišče mladinskega dneva so pogovorne skupine, katerim je bilo letos obvezovalno geslo „Prizadet je, kdor ne zna ljubiti“. Letošnja tema je privabila okoli 150 udeležencev.

Prenos slovenske prireditve s Trbiža

Ljubljanska televizija bo prihodnjo nedeljo prinesla enourno reportažo z zaključne prireditve „Primorska poje“, ki je bila letos prvič na Trbižu v Kanalski dolini. Z veliko pevsko manifestacijo so Slovenci v Kanalski dolini pokazali, da se z vso odločnostjo borijo za obstanek slovenskega jezika. Na zaključni prireditvi so nastopili trije zbori iz Knaleske doline: mešani zbor z Rajbla, moški zbor iz Žabnic in mešani zbor iz Ukev. Koroško sta zastopala mešani zbor Zarja iz Železne Kaple in mešani zbor Podjuna iz Pliberka. Reportažo, ki jo je pripravila Jasna Novak, bodo oddajali v nedeljo ob 18.10 po jugoslovanskem času v 1. TV programu.

Burger na zatožni klopi:

NDP je kupovala glasove

Lansko leto aprila smo Avstriji volili zveznega predsednika. Velika večina se je odločila za dr. Rudolfa Kirchschrägerja. Tak izid si je več ali manj pričakovalo veliko število volilcev. Škandolozno za Avstrijo pa je bilo dejstvo, da je kandidiral tudi Norbert Burger (NDP), ki si je prisvojil nad 140.000 glasov. Prisvojil v pravem pomenu besede. Znano je, da se je Burger posluževal zelo umazanih postopkov. Da je Burger lahko kandidiral, je potreboval 2000 glasov, ki jih je tudi dobil. Njegovi „bratje“ so pridno nabirali podpise pri gospodih, ki jim delo smrdi, pri tako imenovanih „cestnih postopkih“. Rade volje so se podpisali za Burgerja, saj so bili za to nagrajeni. Vsa-

kemu od njih je NDP stisnila v roko 150.— šil. Tako je Burger potrebne podpise kar kmalu nakupil ter jih predložil...

Zaradi tega je bil Burger in njegovi pomagači minuli teden na zatožni klopi. Obtožba se je glasila: podkupovanje pri volitvah. Poleg Burgerja so se morali zagovarjati prav tako Harald Engelke, Alfred Baar, ter August Steinbauer. Vsi znani aktivisti NDP.

Bivši terorist Burger, ki so ga v Italiji obsodili na dosmrtno ječo, se je rešil kazni. Obsojen je bil edinole Baar, ki bo moral preživeti naslednjih pet mesecev v zaporu. NDP-jevce je zastopal odvetnik Kneipp, ki je dejal, da je obsojeni Baar „politični jetnik“...

TEDNIKOV KOMENTAR

„Zakon džungle“

JOŽE WAKOUNIG

TEDNIKOV KOMENTAR

„Izrael je nevarnost za svetovni mir!“ Take in podobne so raztrosili tisti, ki iz različnih razlogov obsojajo politiko Izraela, predvsem po izraelskem napadu na iraški atomski reaktor blizu Bagdada. Dejstvo je, da je Izrael prekršil s tem podvigom razna mednarodnopravna določila, da je napravil nekaj, kar se v urejenih meddržavnih in mednarodnih odnosih ne bi bilo smelo zgoditi. Napad na iraški atomski reaktor je znova zaostрил sila napeti položaj na Bližnjem vzhodu. Dal pa je tudi novih argumentov tistim, ki zahtevajo brez retoričnih ovinkov uničenje Izraela. Dvomim, da bo kdo izmed njih očital „zakon

džungle“ npr. tudi libijskemu predsedniku Gadafiju, da bo tudi njemu očital, da je nevarnost za svetovni mir.

Izrael je uničil iraški atomski reaktor, ker mu je pretela po izjavi jeruzalemske vlade nevarnost, da bi Iračani utegnili tam v kratkem času ustvariti lastno atomsko bombo, katere žrtev bi mogel biti edinole Izrael. Iračani trdijo, da je bila ta izjava izraelske vlade samo pretveza, da so seveda hoteli uporabljati ta svoj atomski reaktor samo v mirroljubne namene. In svet to verjame, kajti Irak je bil žrtev napada, iraški atomski reaktor je pred nedavnim pregledala dele-

Avstrijsko sadišče (Pflanzenzüchtung) se bori dandanes proti inozemski konkurenci. Velekoncerni iz področja kemije so si mednarodno razdelili trg te branže. Sprejem Avstrije v enega od obstoječih mednarodnih sporazumov za zaščito rastlinskih vrst (internationales Sortenschutzabkommen) je zelo problematičen. Čeprav ima avstrijsko sadišče že zelo dolgo tradicijo, nima premočnega mesta; če se bo današnji razvoj še nekaj let nadaljeval, v Avstriji ne bomo več imeli lastnega pridelovanja semena (Saatzucht). Posledica tega za kmete bi bila nadaljnja podražitev semenja (Saatgut) in v krizah problemi z oskrbovanjem.

Zanimivo je, da je bila Avstrija ena prvih držav, ki je sprejela poseben zakon o semenju (Saatgutgesetz), ki od leta 1937 naprej zagotavlja tako pridelovalcu pravično plačilo za njegovo delo, kakor tudi kmetu izvrstno semenje. Po 2. svetovni vojni je prišel zraven še zakon o sadiščih (Pflanzenzüchtungsgesetz). Številna privatna in zadržna sadišča pa so se z leti redčila. Danes jih imamo na trgu še 5—6 zmogljivih.

Od 2. svetovne vojne naprej pa se je znatno povišal delež inozemskih vrst. Ta razvoj so pospeševali tudi avstrijski pridelovalci, ker so jemali v svoj program inozemske vrste, če svojih niso mogli ponuditi. Predvsem pa ta razvoj pospešuje velike družine, ki importirajo masovno semenje in s tem tečejo milijonske vsote v inozemstvo.

MIHA ZABLATNIK:

9. del

Kmet v stiski

Zloraba svetovanja za gospodarske interese

Personalni in organizacijski zapleti med izvajalci pospeševanja (Kmetijske zbornice), velezadrugami in politiki omogoča povezavo svetovanja z industrijsko reklamo...

Zloraba pomoči za strankine namene

... in povezavo pospeševanja s strankarsko politiko!

Predsednik slovenske vlade Zemljarič obiše Koroško

Na povabilo koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja bo obiskal prihodnji ponedeljek predsednik slovenske vlade Janez Zemljarič Koroško. Janez Zemljarič se bo sestal z vodilnimi politikami deželne vlade in z zastopniki obeh orednjih organizacij.

Janez Zemljarič in Leopold Wagner bosta predvidoma razpravljala

o odprtih vprašanjih na gospodarskem področju ter o položaju slovenske narodne skupnosti. V času svojega bivanja na Koroškem bo Zemljarič obiskal tudi nekatere kulturne in gospodarske ustanove. Na obisk je Zemljariča povabil deželni glavar Wagner na sestanku, ki sta ga imela vladna šefa lani na Brdu pri Kranju.

Waldstein odstopa

Po odstopu krškega škofa dr. Köstnerja odstopa v jeseni še drug vodilni član krške škofije: dipl. trg dr. Ernst Waldstein odstopa po treh mandatnih dobah kot predsednik Katoliške akcije (KA). Ponovna izvolitev Waldsteina po veljavnih določilih ni mogoča.

Waldsteina so prvič izvolili za predsednika KA 1972, pozneje pa je zasedal pomembne funkcije kot laični zastopnik v koroških in avstrijskih laičnih odborih Cerkve. Skupno z dr. Vinkom Zwitterom in dr. Valentinom Inzkom je Waldstein izdelal sinodalni predlog o sožitju obeh narodov, ki je danes edini družbeno relevantni dokument, ki so ga Slovenci bistveno sooblikovali.

Po sinodi se je osebno angažiral za sožitje obeh narodov in v številnih diskusijah po dvojezičnem ozemlju skupaj z dr. Inzkom govoril o dalekosežnih predlogih, ki so zajeti v sinodalnih sklepkih. Kot soustanovitelj nemško-slovenskega koordinacijskega odbora pri krški škofiji je soizdajatelj serije „Skupna Koroška“. Iz tega odbora izhajajo tudi pobude za zgodovinske seminarje za srednješolske učitelje, s katerimi sta Waldstein in Inzko začela pionirsko delo, po njihovem vzgledu so priredili tudi znani simpozij o plebiscitu na celovški univerzi. Kot poročila tiskovna služba krške škofije „še ni favorita“ za Waldsteinovo nasledstvo.

gacija mednarodne atomske agencije, pa tam ni ugotovila nobenih nerednosti. Izraelci trdijo, da mednarodna komisija ni videla celotne naprave in da se je dala od Iračanov prevarati.

Nobenemu ne more biti zakrito, kako močno je v resnici ogrožen Izrael, mali otok sredi velikega oceana smrtnih sovražnikov. Iz te prenapete želje po čim večji varnosti izvirajo ukrepi, ki so za nas „zakon džungle“. Toda, če kdo hoče preživeti sredi džungle, se mora pač tudi posluževati njenih zakonov, pa se ne more sila ozirati na to, kaj bojo sodili drugi. Izraelu očitavajo, da nenehno krši suverenost svojih sosedov. Izrael je majhna država, ne zalaga sveta z važnimi energetskimi surovinami. Dvomim, da bi bilo ogorčenje tudi tako silno, tako „iskreno“, če bi bile vloge zamenjane, če bi bil tokrat žrtev napada Izrael. Tudi leta 1967 so bili Arabci napadalci, Izrael se je moral braniti, pa so ga krstili za napadalca, agresorja. Dvomim, da bi se mednarodni di-

plomatski vrtiljak zasukal tudi tako hitro, če bi spustili nekaj atomskih bomb na Izrael in ga s tem uničili, s čimer bi izbrisali to „nevarnost za svetovni mir“ in zgladili pot novi politični ureditvi. Na žalost pač diši politična morala zelo vsiljivo po nafti.

„Zakon džungle“ je poribal pod nos Izraelcem kancler Kreisky, za katerega je znano, da mu odnos do Izraela ni ravno uravnovešen in da je eden velikih zagovornikov mednarodnega priznanja Arafatovi PLO. Ne vem, koliko resnosti in resničnosti je prisoditi raznim vestem, da je tudi kancler Kreisky na seznamu tistih Palestinecev, ki so — po lastni izjavi — umorili 1. maja letos dunajskega mestnega svetnika Heinza Nittla, ker da je bil „sionistični agent“. Pač pa je zagotovo znano, da se urijo v džungli palestinskih taborišč igralci mednarodnega terorističnega odra, desnega in levega. Po mojem mnenju je to hujša nevarnost za svetovni mir kakor Izrael, nevarnost, ki jo netijo znani in ugledni državniki.

Dan pri jamarjih:

Skrivnostna brezna hranijo veliko neodkritih zakladov

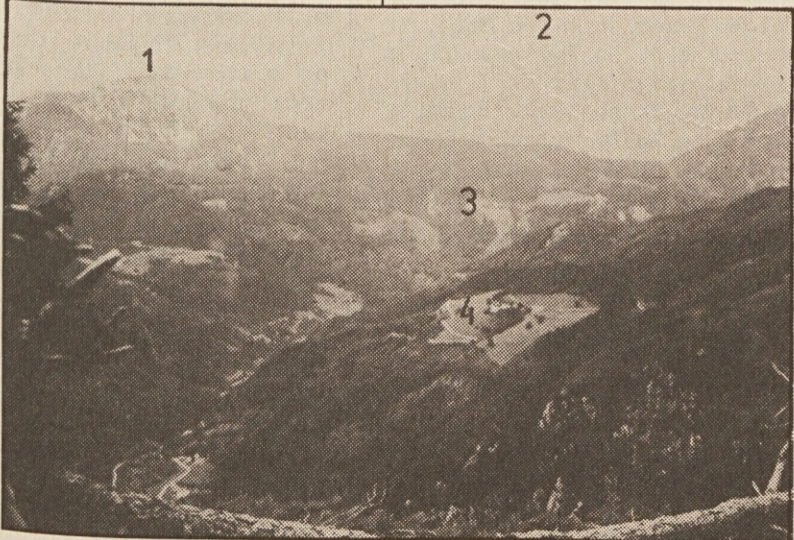
Kot sem že poročal, se jamarji ne potikajo samo po jamah, marveč se zanimajo za vse, kar ima opravka z naravo. Lahko bi se reklo, jamarji so tudi nekakšni naravoslovci in v splošnem seveda ljubitelji narave. Če se najde kakva nova jama, potem se mora zanjo najti tudi primerno ime. To pa ni vedno lahko, bilo bi brez težav, če bi dali jami nemško ime; komaj pa to zveni le malo slovensko, je že ogenj v strehi. Da bi ohranil vsaj nekaj domačih imen, poskušam vedno znova dati jamam vsaj slovensko zvenče ime. Primer za to bi bila lahko Uranusova jama ali pa Zijalka v Holarjevih Vrancah, seveda bo ta postala takoj „Zialkahöhle“. V katastrskih listinah, katere tudi sam pišem, pa bo ostala le za vedno „Zijalka“, takih primerov bi lahko naštel še več.

Tokrat pa hočem povedati, kako se godi jamarjem, če ne stikajo ravno po luknjah, in orisati tudi kraje in njihova imena.

Tako smo se tudi lansko leto sredi julija podali Konrad, ki ima že celih 6 križev na hrbtu, moj sin Oto in jaz v dolino Bele. Hoteli smo v jamo, ki odpira svoje žrelo sredi Kope, to je vrh v Belski Kočni ali Kamniških planinah. Da pa štedimo z bencinom, sva se Oto in jaz peljala s Konradom. Pri Krškem mostu (Gurkerwirt) ali pri Koroškem Triglavu, kakor temu kraju tudi včasih pravimo, smo se zbrali ter se peljali preko Galicije proti Železni Kapli. Takoj za carinskimi hišami v Beli smo zavili na stransko cesto, ta se odcepi na levi od jezerske glavne ceste in vodi pod Kočno. Najprej smo se peljali čez Šolnov hrab'n (potok), kjer malo više izvira kislava voda; pri Hanzlnovi štali pa smo prečkali še potok Bele. Na zahodu je nekdanja Jeričeva kmetija, na vzhodu pa Bantičeva, ta je tudi že davno zapuščena. Takoj za Hanzlnovo ali Murijevo žago se vije na levi privatna cesta preko Bantičevih travnikov in Lesnikove pustote proti Lesniku. Ta gorska kmetija leži 1200 m nad morjem, je tudi še samo delno oskrbovana, posestnik pa živi izven občine.

Slaba cesta, lahko bi rekli pot, se od Lesnika povzpenja navzgor proti Pavličevim Stenam (1653 m). Pod Stenam v Kotljah, tako se imenuje ta kraj,

- 1 = Pristovski Storžič
- 2 = Obir
- 3 = Pastirkova kmetija
- 4 = Lesnikova kmetija

smo leta 1959 našli dve manjši jami; tako imenovano „Vodno luknjo“ in „Ledeno klet“, to je resnično prava ledena klet, kajti tu je še konec septembra led in temperatura znaša nič stopinj celzija. Malo niže proti Vasovneku (1373 m), nekaj metrov pod Jezerkami, smo pa zopet odkrili Brezno dr. Groba. To brezno je kakih 50 m globoko in je nekaka špranja, torej tektonskega značaja. Svoječas, to je bilo okoli leta 1930, si je menda dr. Grob v okolici izposodil več vrvi in se od petih mož dal spustiti v to jamo. Mi smo se tokrat peljali tod mimo proti Lesnikovi planini (1521 m). Pot je postala vedno slabša, včasih je strašno butnilo pod avtom, hvala Bogu se ni nič pokvarilo. Kakih sto metrov od državne meje smo zapustili avto nezaklenjen, kajti Konrad je izjavil, „v taki svinjariji itak nihče ne bo kaj iskal,“ pri tem pa šegavo zamigal s svojim majavim sprednjim zobom. Odpravili smo se preko gore Jerebičje (1762 m) po ozki stezi proti jugu, čez uro hoda smo prispeli na Matkovo planino (1623 m).

Vmes je že hotelo malo deževati, tu se pa je nam v veselje zopet pokazalo sonce; kajti obuvalo je bilo že premočeno od mokre trave. Zato pa je v visoki travi naenkrat izginila steza, slednjič smo za prastarimi smrekami le izsledili nekaj, kar bi mogoče le mogla biti steza. Kmalu smo se znašli v cretju, razen nekaj gamsovih stez ni bilo tu ničesar stezi podobnega. Konrad se je odločil za zgornjo, Oto in jaz pa za spodnjo stezo; ta, tako se je pozneje izkazalo, je bila prava. Konrad je šele čez dalj časa prisopihal skozi cretje in menil: „To je bila pa zelo na-

porna blišnjica.“ Zdaj smo se malo odpočili in malicali. Kraju pravijo „Jelšovc“. V daljavi smo videli malo sedlo, tja nas bi morala po našem mnenju voditi pot. Ta pa je bila na več krajih prekinjena od plazov. Ko smo prispeli tja, se nam je odprl prelep razgled proti Kočni. Naravnost proti jugu se veličastno dviga Kopa (1960 m), (slika 1), malo bolj zahodno Mrzla gora (2202 m), prekrščena že v Kaltenberg.

Med to in Rinko je Savinjsko sedlo (2009 m). Za Rinko (2429 m) pa sledita Skuta (2532 m) in Baba (2127 m). Za Babo se vidi celo Grintavec (2558 m), najvišji vrh v Kamniških planinah. Rinka, Skuta in Grintavec so že v Jugoslaviji, ostali vrhovi pa prav na meji. Na zahodu sta Goli vrh (1776 m) in Malinšek (1621 m).

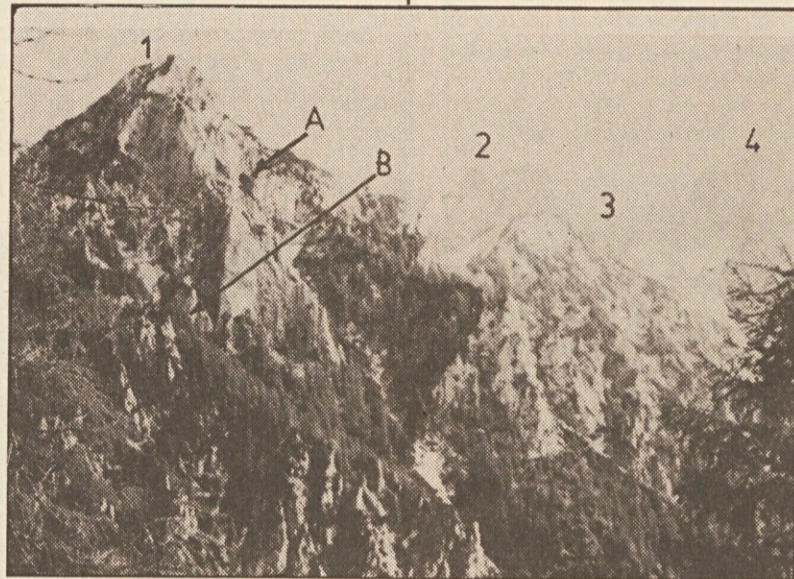

20 metrov „dolgo“ Rdeče okno.

Že proti severozahodu se vidi Jezerski vrh (1218 m), sledi mu Pristovski Storžič (1759 m), ki so ga, kakor že toliko domačih vrhov, preimenovali v pristni „Kärntner Storschitz“. (Slika 2). Desno od Storžiča pa se dviga še orjak Obir (2139 m), čudno, da ima le-ta razen „hoch“ še svoje pravo ime. Po tej orientaciji, tudi z daljnogledom ali rešpetinom, kakor temu tu v Beli pravimo, kam pravzaprav hočemo, smo se odpravili dalje. Kar bi mogli imenovati stezo, zdaj to že davno ni bilo več, kljub temu smo čez 20 minut bili pod Kopo

pri Rdečem oknu (slika 3). Rdeče ilovice pred vhodom ni mogoče prezreti, pa tudi v jami je je dovolj. Ta jama ni velika, v dolžini meri samo 20 metrov. Nad vhodom se od znotraj lahko pride v nekakšno okno, ki je 8 metrov više.

Polno rdeče prsti na čevljih smo se potem podali proti jami, ki se od daleč vidi sredi Kope. Ko smo dospeli že skoraj v višino jame, smo na žalost morali ugotoviti, da je bil med nami in

njo globok prepad; tega obiti bi potrebovali morda celi dve uri. Zato pa ni bilo več časa, kajti

V nedeljo se bo v Beljaku začel edini avstrijski gledališki festival „Spectrum 81“. V petih dneh bodo prireditelji nudili obiskovalcem okoli 60 predstav, nastopajoči pa pridejo iz Madžarske, Škotske, Švice, Argentine, LR Kitajske, Italije, Češke, ZDA, NDR, ZRN, Avstrije in Jugoslavije. V petek, 25. junija, bo v Delavski zbornici gostovalo Slovensko mladinsko gledališče s fantastičnim komadom „Šuhu“, dan navrh pa bomo lahko gledali v kletni dvorani („Keller-

V Beljaku spet festival gledališča

theater“) monodramo Janeza Povšeta „Izvolite, tovariš Marjan“. Z monodramo gostuje Dramsko gledališče iz Nove Gorice, nastopa pa Tone Šolar (slika). Medtem ko bo predstava Šuhu delno nemška, bo monodrama Povšeta v celoti v slovenskem jeziku.

Spectrum 81, ki je 1979 privabil okoli 12.000 obiskovalcev, računa letos z istim obiskom. Tudi vstopnice so zmerne. Za posamezno prireditev znaša vstopnina 80.— šilingov, študenti plačajo 50.—. Karte lahko naročite tudi po beljaški številki 0 42 42/27 341, kjer nudijo tudi še ostale informacije.

Oto Jamelnik

PRIREDITVE

Jadralni klub „NAUTIC-KOROTAN“ prireja od sobote, 11. 7. 1981, do sobote, 18. 7. 1981

PRAKTIČNI TEČAJ ZA JADRANJE v Istri

Prijave: do 26. 6. 1981

Cena: 800.— šil. (s prenočiščem)
Naplačilo ob prijavi 500.— šil. na konto Športna zveza Posojilnica Celovec, konto št. 2911

Prijavite se čimprej, ker je število udeležencev omejeno.

Igra

„KJE JE MEJA“

Prireditelj: farna mladina v Pliberku
Kraj: farna dvorana v Pliberku
Čas: četrtek, 18. 6. 1981, ob 20.30
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice.

SLOVESNOST OB ZAKLJUČKU GRADNJE KULTURNEGA DOMA

Prireditelj: SPD „Danica“ v Šentvidu v Podjuni

Kraj: pred kulturnim domom „Danica“ v Šentprimozu

Čas: petek, 19. 6. 1981, ob 19. uri in ob 20. uri — otvoritev razstave slikarja Romana Verasa iz Ljubljane s kulturno-umetniškim sporedom.

Igra

„KJE JE MEJA“

Prireditelj: Katoliška prosveta v Šmarjeti v Rožu

Kraj: farna dvorana v Šmarjeti v R.

Čas: sobota, 20. 6. 1981, ob 20. uri
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice

NASTOP UČENCEV OSNOVNE ŠOLE IN MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA IZ MIRNE

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

Kraj: farna dvorana v Selah

Čas: sobota, 20. 6. 1981, ob 15. uri.

Posojilnica Dobrla vas vabi na **REDNI OBČNI ZBOR**

ki bo v nedeljo, 21. 6. 1981, ob 10.30 uri v dvorani Kulturnega doma nad Posojilnico Dobrla vas.

Prosvetno društvo v Velikovcu vabi na izobraževalni izlet v **SALZBURG**

v nedeljo, 21. 6. 1981.

Na sporedu je ogled kulturnih znamenitosti tega mesta in obisk pri koroških bogoslovcih.

Odhod: ob 6.30 uri iz Šentruperta

— gospodinjstva šola

Vozni stroški: 160.— šil.

Prijave za izlet sprejema Posojilnica Velikovec, tel.: 0 42 32 - 28 65

ORGELSKI KONCERT

Prireditelj: Katoliška prosveta

Kraj: cerkev Kristusa Kralja (Christkönigskirche), Tarviserstraße 30, v Celovcu

Čas: sredo, 24. 6. 1981, ob 19.30 uri

Milko Bizjak igra dela Johanna S. Bacha

KULTURNI VEČER

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah

Kraj: Kulturni dom v Vrbi

Čas: sobota, 27. 6. 1981, ob 20.30

Nastopajo: mešani pevski zbor „Podjuna“ iz Pliberka,

moški pevski zbor „Kralj Matjaž“

iz Libuč,

pevsko-instrumentalna skupina iz Žvabeka

KONCERT RIBNIŠKEGA OKTETA

Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku

Kraj: gostilna Schwarzl v Pliberku

Čas: nedelja, 28. 6. 1981, ob 20.30

Ribniški oktet nastopa ob priliki 50-

letnice moškega zbora SPD „Edinost“

Krščanska kulturna zveza v Celovcu in Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah

vabita na srečanje

KOROŠKIH VIŽARJEV

v nedeljo, 12. julija 1981, ob 14.00

uri, v farni dvorani v Selah

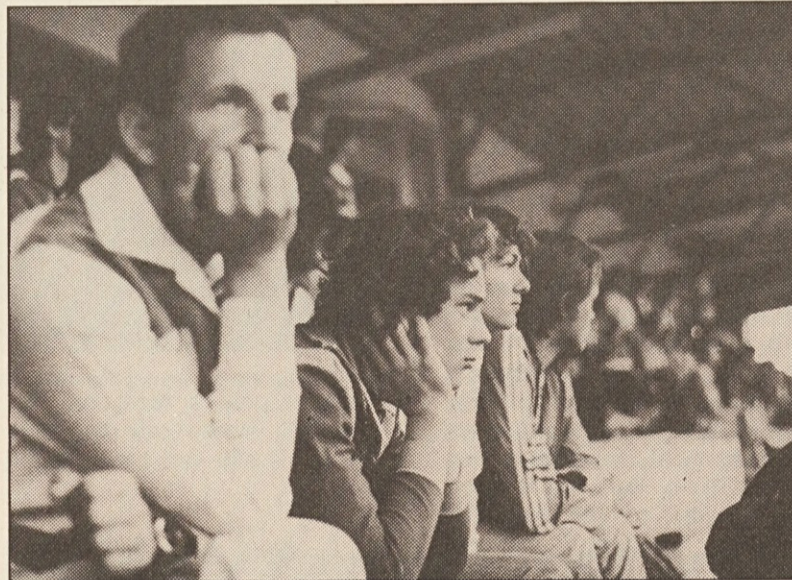
Nastopajo domači ljudski godci in pevci z Zile, iz Roža in Podjune.

Slovenska gimnazija zastopala Koroško na finalnih tekmah:

Le delna sreča za gimnazijce

Minuli teden je bilo nogometno prvenstvo za avstrijskega prvaka srednjih šol v Oberwartu in Pinkafeldu na Gradiščanskem. Slovenska gimnazija, ki je zastopala Koroško, je igrala proti prvaku iz zveznih dežel: Tirolske, Predarlške, Nižje Avstrije in Gradiščanske II. V drugi skupini so igrali prvaki z Dunaja, Gradiščanske I, Gornje Avstrije, Štajerske in Salzburga.

Nato so gimnazijci igrali odločilno tekmo proti gimnaziji iz Melka. Samo z zmago nad tem moštvom bi se Korošci lahko uvrstili med prva štiri mesta. Tekma proti nižjeavstrijskemu prvaku je bila tudi najbolj napeta igra celega turnirja. Žalostno je le, da sodnik ni bil kos voditi tekme. Tudi v tej tekmi je gimnazijce spremljala smola. Končala se je 1:1, nasprotnik je iz-

Verjetno je za trenerja huje, ko opazuje tekmo...

Prvo tekmo je koroški prvak igral proti prvaku s Tirolske in tekmo izgubil prav nesrečno 2:0. Tirolci so že v prvem polčasu odločili tekmo zase. Trener slovenskega moštva Malle je svoje moštvo dobro pripravil na drugo tekmo, proti Trgovski akademiji iz Oberwarta. Prav tako kot v prvi tekmi so imeli zastopniki Koroške terensko premoč, toda domačini so dali prvi gol. Toda že v protinapadu je Francu Sadjaku uspelo izenačiti. Vsi so pričakovali neodločen rezultat. Ko pa je Jožko Weber preigral vse obrambne igralce na sprotnika in nato povedel na 2:1

enačil v zadnji minuti iz dvomiljevega prostega strela.

Po tekmi so si igralci ogledali posnetek tekme na videofilmu, ki je jasno dokazal, da prekrška ni bilo. Zadetek v zadnji minuti je zaprl za moštvo Slov. gimnazije pot v finale. Slov. gimnazija je igrala le za 7. ali 8. mesto. Proti gimnaziji iz Schärdinga, so gimnazijci iz Celovca slavili najvišjo zmago turnirja. Tekma se je končala 6:0 — gole so dali Travnik (2), Gregorič (2), Kreutz ter Grilc.

Gimnazija iz Melka je zasedla 4. mesto, Trgovska akademija iz Wörgla pa 3. V finalni tekmi pa

... med odmorom lahko vsaj svetuje (prof. Malle je spremljal dijake)

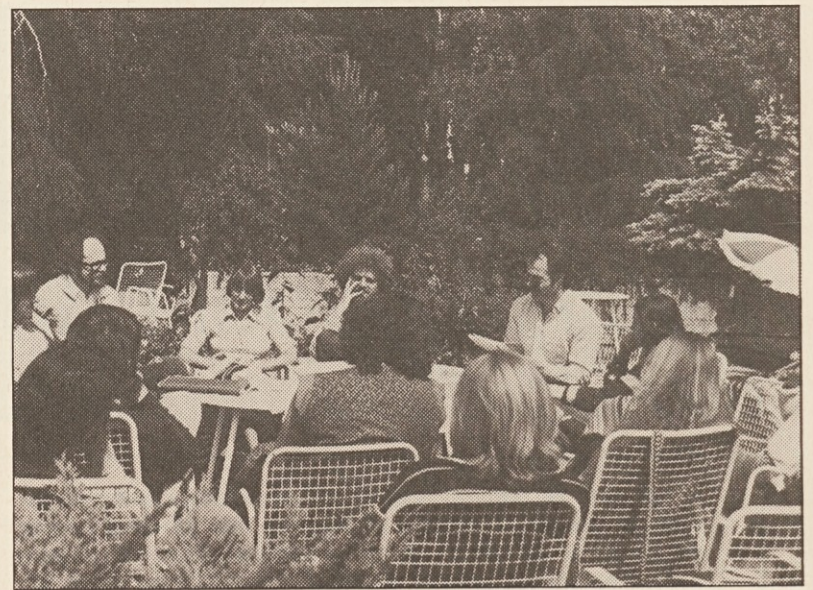
je veselje bilo nepopisno. Gimnazijci so slavili prvo zmago. V tretji tekmi so se slovenski gimnazijci pomerili s prvakom iz Bregenza.

Tako kot v sredo, so tudi v četrtek v tekmi proti Bregenzu igrali odlično. Zavest, da še lahko pridejo v finale, jih je bodrila. Kmalu je slovensko moštvo vodilo z 1:0, strelec gola je bil Miha Kreutz. Toda nasprotnik je izenačil. Nekoliko pozneje je za Slovensko gimnazijo zatresel mrežo Nanti Travnik. V zadnji minuti pa je nasprotnik ponovno izenačil.

je prvak s Štajerske premagal gradiščanskega prvaka s 4:0 in bo v juliju zastopal Avstrijo na Švedskem.

Treba je omeniti, da je bilo moštvo Zvezne gimnazije za Slovence pri gledalcih kakor tudi igralcih drugih moštev zelo priljubljeno. Marsikateri je po tekmah prišel med slovenske gimnazijce ter jim čestital in jih bodril.

Strokovnjaki pa so bili enotnega mnenja, da je gimnazija igrala dober nogomet in da bi po takem morala igrati v finalu za naslov avstrijskega prvaka.

Preden se bo v Celovcu začel Teden srečanja so se v glavnem mestu zbrali k tridnevemu posvetu „alternativni“ pisatelji. Na srečanju pod naslovom „Kärtner Frühling — Koroška v igred“ so razpravljali tudi obširno o slovenski literaturi na Koroškem. Prireditelj, čeprav prvič, je presenetljivo dobro uspela, tako da je v imenu prirediteljev povedal pisatelj Del Vedernjak, da bodo na vsak način nadaljevali. Na naši sliki: kantavtor Heino Fischer (Dunaj), pisatelj Peter Rauter ter soprireditelja Veronika Zeichen in Del Vedernjak

ROŽ-PODJUNA-ZILJA

Rožek

Kulturna prireditelj preteklo nedeljo je združila ljubitelje glasbe in petja v polni dvorani gostilne „Pri Kosi“ na Ravnah, čeprav je vreme bolj pripravno za delo kot za srečanje s pesmijo. Domačini so pripeljali s seboj tudi svoje letoviščarje, ki so večinoma prvič prišli v stik s slovensko kulturo. Nadvse simpatični program jih je navdušil tako kot domače poslušalce — v obeh deželnih jezikih je vodil skozi program, ki so ga oblikovali suški oktet in moški zbor Kluba slovenskih študentov v Gradcu pod vodstvom Bertlne Logarja, mešani zbor Kluba slovenskih študentov v Verdela ter pevsko-instrumentalni ansambel iz Žvabeka pod vodstvom Rozine Katz. V program so tudi vpletli študentko iz Nemčije Godele Decken, ki je ob spremljavi kitare zapela šopek pesmi raznih narodnosti.

Večer je zapustil v obiskovalcih globok vtis, saj je prikazal vrsto mladih, ki se z vso vnemo trudijo za širjenje in ohranjanje domače slovenske kulture.

Velikovec

V soboto, 6. 6. t. m., je vabilo PD Velikovec na koncert mešanega pevskega zbora „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca. Zbor pod vodstvom Janeza Tratarja nam ni zapel samo pestrih slovenskih, temveč nas je popeljal tudi v dežele onstran oceana. Hvaležno občinstvo je nagradilo nastopajoče pevke in pevce z burnim aplavzom in izsililo še dodatne komade.

Zamisel prireditelja, nuditi te vrste kulture, je našla v okolici ugoden odmev in bi bilo zeleti, da bi jo društvo skušalo uresničiti v vsakoletnem programu.

Ob priložnosti tega koncerta nam je dr. Pavle Apovnik predstavil zbirko otroških pesmi gospe Lenčke Kupper „Pojmo s ptički“.

Berite in širite »nt«

Obiskovalci koncerta, ki poznajo gospo Kupperjevo kot bivšo učenko tukajšnje gosp. šole in kot gospodinjjo Kupperjeve hiše, so bili nad predstavljeno izdajo njenih pesmi prijetno presenečeni. To je

pokazalo že zanimanje za to knjižico, kajti vsi dosegljivi izvodi so bili na mah razprodani.

Šentjakob

„V Našem tedniku sem brala o požaru, ki je napravil toliko škode družini Knez v Šentjakobu,“ nam piše bralka M. iz Vogrč. Da bo še za eno kravo, je naša bralka priložila pismu 1000 šil. Radi bomo izročili družini Gabruč, pd. Knez njen dar, naši bralki in vsem, ki so velikodušno darovali izrekamo pristrčno zahvalo!

Spet sezona na Višarjah

Iz Kanalske doline sporočajo, da po daljšem premoru spet dela žičnica na Višarje. Obratovalni čas žičnice, ki bo tudi letos gotovo spet pripeljala k Marijinem svetišču veliko koroških romarjev, je od 8.40 do 16.30. Za povratno vožnjo je treba plačati 3500 lir, pri skupinah znaša cena 3000 lir. Z rednimi mašami bodo na Višarjah začeli spet 24. junija.

ČESTITAMO

V Selah na Kotu praznuje Urša Pegrin 90-letnico. Urši Pegrin, ki je dosegla visoko starost v naši sredini, kličemo še na mnoga leta!

V Pliberku sta si obljubila večno zvestobo Sabine Podrečnik iz Čirkovč in Hanzej Ischep iz Podkrajja. Mlademu paru želimo v zakonskem stanu veliko sreče in zadovoljstva.

V zvezni trenerski šoli je uspešno prestal izpit za nogometnega trenerja bivši predsednik SAK-a Franci Šmid. Franci Šmid, ki ima že zdaj lepe uspehe pri treningu z našimi najmlajšimi nogometaši, si je pridobil že prej velike zasluge za športne uspehe slovenskih nogometašev. Želimo mu, da bo žel še veliko nogometnih uspehov in upamo, da bo svoje znanje posredoval tudi slovenskim nogometašem!

Pogovor z vodjem priljubljenega zbor:

Melodije z Dunajskega krožka

Magister filozofije Aleš Schuster, doma iz Rožeka, živi in dela na Dunaju. Vselej, kadar le utegne, pa rad zahaja domov, kjer žive njegovi starši. Tudi ondan se je zadrževal na Koroškem, ko si je nalašč zaradi snemanja dunajskega kvinteta na celovškemu radiu vzel nekaj dni dopusta.

Pa ostaniva najprej pri poklicu. Ste prevajalec za ruski jezik. Zakaj ste se odločili za ta poklic in še zlasti za ta jezik?

— V Gradcu sem študiral jezike in med njimi tudi ruščino, saj so me slovanski jeziki vselej privlačili. Ob koncu študija me je profesor, pri katerem sem opravljal glavne

izpite in ki je bil hkrati tudi svobodni prevajalec, priporočil firmi Oswag na Dunaju, oziroma v Korneuburgu, 15 kilometrov severovzhodno od Dunaja.

Kakšna firma je to?

— To je ladjedelnica, ki izdeluje rečne ladje, potniške in trgovske in to v glavnem za Sovjetsko zvezo.

Vam poklic prevajalca bolj ugaja kot poučevanje na šoli?

— Da. To je zelo razgibano delo, pri čemer tudi veliko potujem. Največkrat v države Vzhodne Evrope, predvsem v Sovjetsko zvezo in Romunijo.

Na Dunaju ste član tako imenovanega Dunajskega krožka. Vam to pomeni stik z rojaki v tujem kraju ali še kaj več?

— Pojem pri kvintetu Dunajskega krožka, ki je bil ustanovljen šele leta 1979. Natančneje, prvo vajo smo imeli 10. septembra 1979.

Čprav ste še mlad zbor, ste že veiko nastopali. Tudi v Jugoslaviji in Sloveniji vas poznajo, mar ne?

— Prvi nastop smo imeli že po enem mesecu na Oktobrski areni leta 1979 v Celovcu. Lani oktobra smo imeli koncerte v Zaječaru in Planinci, kamor nas je povabil kulturni oddelek pri avstrijskem veleposlaništvu v sodelovanju z beograjskim radiom. Ob vrnitvi pa smo nastopili tudi v Ljubljani, na sprejemu, ki ga je ob slovesu priredil avstrijski konzul v Ljubljani.

V Ljubljani ste nastopili tudi za širšo javnost?

— Imeli smo samostojen koncert v Moderni galeriji.

Kakšen je vaš repertoar?

Predvsem skušamo peti slovensko koroško fantovsko petglasno pesem.

Lani ste nastopili tudi na avstrijski televiziji. Letos ste ponovno potovali v Beograd. Zdaj snemate svoje pesmi za slovenske oddaje na celovškem radiu. To pomeni, da gre za kakovostno vokalno skupino, ki presega amatersko raven?

— Gre za šolane glasove glasbeno izobraženih ljudi. To je edina razlaga za tako hiter uspeh.

Vi pa niste glasbenik po poklicu?

— To ne, toda že z desetimi leti sem začel prepevati v zborih, doma, v krogu družine, pa še poprej in vselej. V študentovskih letih v Gradcu sem vodil zbor graških študentov Koroški fantje, ki je pozne-

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Andreja Zikulnig:

Pojmo s ptički

Pretekli teden sta izšli v Celovcu dve novi pesniški zbirki za mladino. Zbirko „Pojmo s ptički“ pesmi in melodij Lenčke Kupper je ilustrirala Andreja Zikulnig iz Celovca in se s tem prvič predstavila javnosti. Maturirala je 1975 na Zvezni gmnaziji za Slovence v Celovcu in zaključuje v Gradcu študij francoščine in germanistike.

NT: Umetniško oblikovanje je v Tvoji družini doma, saj Tvoja mama poučuje na gimnaziji ročno delo.

Zikulnig: Sama sem tudi hotela najprej študirati kaj podobnega, odločila pa sem se potem le za „bolj solidno“ stroko. Tako za domačo rabo se stalno ukvarjam z umetnostjo.

NT: Si se kje šolala?

Zikulnig: Pravzaprav ne, obiskovala sem le salzburško poletno akademijo za upodabljajočo umetnost.

NT: Kaj hočeš doseči s svojimi ilustracijami otroške knjige?

Zikulnig: Nočem imeti perfektne, dovršene slike. Mislim, da serijska produkcija slik, obrazov, živalic ipd., ki imajo vse iste izraze prav pri otroških knjigah, niso čisto na mestu.

NT: Otroci tudi nimajo zelo radi tistih punčk, ki imajo vse iste obraze, rajši imajo punčke, ki jih jim naredi mamica, pa četudi niso „tako lepe“. Gotove slikanice so polne tistih ljubih obrazov in kljunčkov, ki se jih otroci morda znajo naveličati.

Zikulnig: Serijska slika po mojem ubija otroško fantazijo, zato sem bolj za nepopolne slike. Saj tudi otroški svet ni tako

popoln kot so popolne serijske slike. Slika naj bi dopustila otroku dodajanje svojega. Otrok naj bi mogel sam kaj pobarvati ali tudi dodati kakšen detajl.

Tako, upam, se mali bralec ne naveliča svojega prvega kontakta s svetom knjig.

NT: Prav zanimivo bo, kako bo mladina reagirala na te Tvoje težnje. Hvala za pogovor in mnogo uspeha pri nadaljnjih korakih tako na poklicnem kot tudi na umetniškem področju.

Aleš Schuster je soustanovitelj in vodja „Moškega okteta dunajskega krožka“, ki se je na koncertu Koroška poje občinstvu predstavil v takem sestavu: Peter Hribernig, Joško Kovačič, Franc Lausegger, Mirko Lausegger, Albert Krajger, Stefan Ferenčak, Nužej Lampichler in Aleš Schuster (z leve).

Dr. A. Moritsch — docent

Naš rojak z Zilje dr. Andrej Moritsch se je pred kratkim habilitiral na dunajski univerzi in dosegel naslov docenta: Univ. doc. dr. Andrej Moritsch že dalj časa predava na inštitutu za vzhodnoevropsko zgodovino, kjer je deloval kot višji asistent. 45-letni kmečki sin z Draganč je v Celovcu dokončal učiteljske inšel kot učitelj študirat na Dunaj zemljepis in zgodovino. Dinaj sertiral je z razpravo o zaledju Trsta. Na dunajskem inštitutu je posvečal dober delež svojih raziskovanj mlajši zgodovini južnih Slovanov. Izredno zanimivo so njegove teze, ki jih je predstavil ob natančnejši raziskavi volilnih izidov pri plebiscitu. Svoja znanstvena raziskovanja je sproti predstavljal širšemu občinstvu kot reden predavatelj na seminarju za srednješolske profesorje, ki jih prireja nemško-slovenski koordinacij-

ski odbor krške škofije. Lansko leto je predaval na simpoziju o plebiscitu, ki ga je priredila ce-

lovška univerza. Moritsch se je habilitiral z raziskavo o položaju ruskega kmeta pred Oktobrsko revolucijo.

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morje

Viktringer Ring 26
Vinko Kušej
tel. 0 42 22 - 72 5 85

Gasometergasse 10
Milka Kokot
tel. 0 42 22 - 32 5 50

Vljudno Vam sporočamo, da bo letovanje otrok na morju v SAVUDRIJI letos v 2 izmenah:

1. izmena: od 6. 8. do 20. 8. 1981
2. izmena: od 20. 8. do 3. 9. 1981

Koordinacijski odbor nudi: Prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih 10 otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico, prevoz v Savudrijo in nazaj. Cena za 14-dnevno bivanje znaša šil. 1400.—; prevozni stroški šil. 400.—. Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je za 1. izmeno (6. 8.—20. 8.) do 30. junija, za 2. izmeno (20. 8.—3. 9.) do 15. julija. Koordinacijski odbor nudi vse potrebne informacije za koriščenje podpore za letovanje s strani zavarovalnic.

Razglas

V zvezi z letovanjem otrok na morje išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pisмено na enega od zgoraj omenjenih naslovov do 25. junija 1981. Pogoji za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učiteljice) oz. študentje(ke) pedagoške smeri.

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

KLUB SLOVENSkih OBČINSkih ODBORNIKOV KEL KOROŠKA ENOTNA LISTA

Posebne ugodnosti mladih delojemalcev

V času od 20.00 do 6.00 ure (nočni počitek) zaposlitev mladincev ni dovoljena.

Izjeme:

- v gostinstvu se mladinci do 16 leta lahko zaposlijo do 22.00 ure;
- pri delu v izmenah (Schichtarbeit) je dovoljeno zaposliti mladince z dopolnjenim 16. letom do 22.00 ure, vendar samo vsak drugi teden;
- pri glasbenih, odrskih in drugih prireditvah je dovoljena zaposlitev mladincev do 23.00 ure;

- moški vajenci v pekarnah smejo delati od 4.00 ure naprej, ženski vajenci pa od 5.00 ure, čim so dopolnili 15. leto.

Zaposlitev mladincev v nedeljah in praznikih je prepovedano.

Izjeme:

- zaposlitev v gostinstvu;
- zaposlitev v bolnicah in zdraviliščih;
- pri glasbenih, odrskih in drugih prireditvah;
- pri delu na športnih igriščih.

Če se v teh navedenih primerih mladinci zaposlijo, morajo imeti vsako drugo nedeljo prosto.

Prosto sezonsko delovno mesto

Iščemo za poletno sezono natakara(-ico). Nastavitev od 1. julija do 30. avgusta. Prehrana in prenočišče brezplačno. Plača od 7000 naprej.

Slovensko podjetje v okolici Baškega jezera. Ponudbe pod šifro „Baško jezero“ čimprej na upravo NT, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Mladinski delojemalci imajo tedensko pravico na 43 ur neprenehnega odmora, v katerega mora biti vključena nedelja. Če je mladinec zaradi posebnih določil (npr. gostinstvo) delal tudi v nedeljo, mora dobiti v naslednjem delovnem tednu isto časovno obdobje dodatno prosto.

Pri akordnem delu oz. dejavnostih, ki so navezane na storitev (Leistungsbezogene Tätigkeiten) je v posameznih primerih lahko ogroženo zdravje mladince ali izobraževanje prikrajšano. Zato je prepovedano akordno delo oz. dejavnosti, ki so navezane na storitve pri

- vajencih do 19 let in
- delojemalcih mlajših od 16 let.

Delodajalci ne smejo vajencev na noben način fizično kaznovati (körperliche Züchtigung).

Disciplinarni postopki, sem spadajo tudi denarne kazni, so proti mladincem samo tedaj in v takšnem obsegu dovoljeni, kakor jih izrečno predpisuje obratni poslovnik (Betriebsvereinbarung) in je obratni svet (Betriebsrat) dal svoj pristanek.

Knut Hamsun:

Klic življenja

Pisatelj H. je pripovedoval:

Ob notranji četrti kopenhagenskega pristanišča se vije široka krožna cesta, ki se imenuje Vestervold; nova je in dokaj samotna. Malo hiš je tu, malo cestnih svetilk in zlepa ni videti človeka. Celo poleti se tam zelo poredko kdo sprehaja.

Prav! Včeraj zvečer sem pa na tej cesti le nekaj doživel.

Nekajkrat sem že stopil po pločniku sem in tja, ko mi je prišla nasproti dama. Sicer ni bilo videti nikogar. Svetilke so že prižgane, kljub temu pa je dokaj mračno, zato ne morem razločiti obraza te dame. Je pač ena teh nočnih tičic, si mislim in stopim mimo nje.

Ob koncu ulice se obrnem in grem nazaj; tudi dama se je okrenila in spet jo srečam. Mislim si: Nekoga pričakuje, pa poglejmo, kdo bo to. In spet grem mimo nje.

Ob tretjem srečanju pa sem se odkril in jo nagovoril. Dober večer! Ali na koga čakate?

Zdržnila se je. Ne... da, nekoga pričakuje.

Ali bi dovolila, da se ji pridružim, dokler ne pride ta, na katerega čaka?

No, kar prav je. Zahvali se mi za pozornost. Sicer pa, reče, nikogar ne pričakuje, samo malo se sprehaja, ker je tu tako tiho.

Skupaj sva pohajkovala in se pričela pomenkovati o nepomembnih rečeh; ponudil sem ji, da bi se oprijela moje roke.

Oh, ne! se je branila in odkimala.

Stvar me je pričela dolgočasiti. Ob tej slabi razsvetljavi je nisem mogel prav videti. Prižgal sem vžigalico, da bi pogledal na uro in ko sem vžigalico dvignil, je tudi njen obraz bežno razsvetlila.

Pol desetih, je pripomnila.

Zadrhtela je, kot bi jo mrazilo. Izbral sem priložnost in vprašal: Saj vas zebe, ne bi hoteli stopiti na kozarček? V restavracijo Tivoli ali v Narodno kavarno?

Hvala, zdaj ne morem nikamor, saj vidite, je odvrnila.

Tedaj šele sem videl, da je imela na klobuku dolg, črn žalni pajčolan.

Oprostil sem se, da tega zaradi mraka nisem opazil. In način, kako je sprejela moje opravičilo, me je takoj prepričal, da ne spada med ženske, ki se vsako noč sprehajajo po cesti.

Spet sem ji ponudil roko, češ da bo tako topleje.

Sprejela je in se me oklenila.

Še nekajkrat sva se sprehodila po ulici gor in dol. Prosila me je, naj spet pogledam na uro.

Nekaj čez deset je, sem rekel. Kje stanujete?

V Gamle Kongevej.

Zadržal sem jo.

Vas smem spremiti do hišnih vrat?

Ne, to ne gre, je odvrnila. Ne, tega ne smete storiti. — Vi stanujete v Bredgadeu?

Odkod to veste? sem vprašal presenečen.

Vem, kdo ste, je odgovorila.

Premor —. Hodila sva z roko v roki in prispela v bolj razsvetljene ulice. Stopala je naglo, njen dolgi pajčolan je frfotal. Rekla je:

Prosim, pojdiva hitreje.

Ob njenih hišnih vratih iz Gamle Kongevej se je obrnila, kot bi se mi hotela zahvaliti za spremstvo. Odprl sem ji duri in ona je počasi vstopila, ob tem pa se ozirala za menoj. Z ramo sem nalahko odsunil vrata in ji sledil. Tedaj me je prijela za roko: Nobeden izmed nju ni izpregovoril besedice.

Šla sva po stopnicah in obstala v prvem nadstropju. Sama je odklenila vrata stanovanja in še ena vrata, me prijela za roko in vedla s seboj. To je morala biti soba, slišal sem, kako je tiktakala ura. Dama je ob vratih za trenutek obstala, me nenadoma objela ter me trepetajoče vroče poljubila na usta. Prav na usta.

Sedite zdaj, je rekla. Tu je zofa. Prižgala bom luč.

Prižgala je luč. Ogedal sem se, zmeden in radoveden. Znašel sem se v veliki, izredno okusno opremljeni sobi; odprta vrata so vodila v več stranskih prostorov. Nisem prav doumel, s kakšnim človeškim bitjem sem se tu znašel, in sem rekel:

Kako prijetno je tu! Stanujete tukaj?

Da, to je moj dom, je odvrnila. Vaš dom? Torej ste domača hči? Smejala se je in rekla: Ne, ne. Stara ženska sem. Koj boste to videli!

Odložila je klobuk s pajčolanom. No, pogledajte me! je rekla in me znova objela, nenadoma, kot gna na od nevdržne sile.

Dal bi ji dva in dvajset do tri in dvajset let; na desnici je imela po-

Ime mi je Ellen, je rekla. Vam smem kaj ponuditi? Nič ne de, lahko pozvonim. Pojdite samo za ta čas tja noter, v spalnico.

Šel sem v spalnico. Svetilka iz jedilnice jo jo medlo osvetljevala. Opazil sem dve postelji. Ellen je pozvonila in zahtevala vino; čul sem, kako je hišna pomočnica vino prinesla in se spet odstranila. Čez nekaj časa je Ellen prišla v

mi nasmehnila. Njene roke so bile bele in bražunaste, grudi kipeče. Nekaj sem ji zašepetal, ona pa mi je s svojimi ustnicami zaprla usta, nema v nežni prisrčnosti.

Danilo se je.

Dve uri kasneje sem se napravil, tudi Ellen je vstala, se počasi oblačila, bila že obuta. In zdaj sem doživel nekaj, kar me še ta trenutek spreletava z grozo kot strahotne sanje. Stojim ob umivalniku in Ellen ima opravka v sosedni sobi: ko odpre vrata, se obrnem in ji sledim s pogledom. Mrzlo mi zaveje nasproti od tam na stečaj odprtih oken in sredi sobe, na dolgi mizi zagledam truplo. Truplo, ki leži v krsti, belo odeto truplo moža s sivo brado. Koščena kolena mu štrlijo kvišku kot dvoje besnih pesti, ki sta stisnjeni pod mrtvaško rjuho, njegov obraz pa je ves rumen in grozljiv. Vse to vidim v jasni dnevni svetlobi. Okrnem se in ne rečem niti besede.

Ko se je Ellen vrnila, sem bil oblečen in pripravljen za odhod. Komaj sem se toliko obvladal, da sem se odzval njenemu objemu. Opravila se je do kraja, ker me je hotela spremiti v vežo. Nisem nasprotoval, nisem pa tudi mogel spregovoriti. Spodaj v veži se je pritisnila ob steno, da je ne bi kdo videl, in zašepetala:

Na svidenje!

Jutri? sem vprašal oklevaje.

Ne, jutri ne!

Zakaj ne jutri?

Molči, dravec, jutri moram k pogrebu, sorodnik je umrl. Tako, zdaj veš!

Pa pojutrišnjem. Tu v veži te bom počakala. Na svidenje!

Šel sem...

Kdo je ona? In kdo je mrlič? Kako je stiskal pesti in kako sta se mu ustna koticčka grdo in hkrati smešno povesila! Pojutrišnjem me spet pričakuje. Naj grem spet k njej?

Odhitel sem naravnost v kavarno Bernina, kjer sem prosil za adresar — in ga odprl: Gamle Kongevej, številka ta in, v redu, tu je ime. Počakam, da prinesejo jutranje časopise in planem na dnevnik, da bi pregledal osmrtnice. Da, in tudi najdem njeno, prvo je v dolgi vrsti, v velikih črkah: Po dolgi boleznini je včeraj preminil moj mož v svojem 53. letu. Naznanilo nosi datum predvčerajšnjega dne.

Dolgo sedim in premišlujem. Mož ima ženo, ki je trideset let mlajša od njega, več let je bolan in nekega dne umre.

In mlada vdova si oddahne.

Slika iz popotne torbe

Mala splošna enciklopedija (Ljubljana 1975) piše: „Majar, Matija-Ziljski (1809—1892), slovenski narodni preroditelj na Koroškem, duhovnik in politični pisatelj, privrženec ilirskega gibanja, zavzemal se je za vseslovenstvo; zbiral je slovensko ljudsko blago (ljudske pesmi idr.), izdajal v Celovcu časopis Slavjan, napisal Putovanje po Goričkom, Mletačkom i Tarštjanskem.“

Matija Majar-Ziljski je deloval kot župnik m. dr. tudi v Gorjah v Ziljski dolini, kjer na to dobo spominja napis na stranskem oltarju v cirilici („V tem znamenju boš zmagal“), ki naj bi postala po zamisli vseslovencev pisava vseh slovanov. Notranjost gorjanske cerkve je bivši župnik Anton Kuchling dal prenoviti (zato je tudi napis lepo ohranjen), župnijo pa sedaj soupravlja bistriški župnik Stanko Trap.

FK

ročni prstan, torej je mogoče zares poročena. Prikupna? Ne. Pegasta in malone brez obrvi. Toda iz nje je valovila divja življenjska sila in njena usta so bila izredno lepa.

Rad bi jo vprašal po imenu, kje je njen mož — če ga res ima; rad bi bil vedel, v čigavi hiši sem; a brž ko sem odprl usta, se je trdno privila ob mene in mi prepovedala vsa radovedna vprašanja.

spalnico. Obstala je pri vratih. Stopil sem ji za korak nasproti, ona pa je vzkliknila in se mi tisti hip približala...

To je bilo včeraj zvečer.

Kaj se je potem zgodilo? Potrpi, še marsikaj. Danes zjutraj, ko sem se zbudil, se je svitalo in dnevna luč je pronicala ob obeh straneh zastora v spalnico. Tudi Ellen se je zbudila. Utrujena je vzdihnila in se

znak, kapa s kovinasto kokardo, pas usnjen s torbo ob strani, pa plašč, ki je sedel, in zajeten nahrbtnik, napolnjen z nečim, kar je bilo treba oddati na višjem komandnem mestu v Liezenu. VA 2 pa so poslali nekam proti Gradcu.

Do Liezena se je VA-1 vozil z vlakom tri noči, kajti podnevi niso vozili potniški vlaki. Zračni alarmi in letala v nizkem poletu so onemogočili promet. V Weißenbachu pri Liezenu pa so tičali ostali soletniki iz Kranja. Joj, med njimi Karel in Walter, pa Lojz in Zep. V njihovem oddelku je vse bolj komodno tekle. Niso imeli pifkovskih nadrejencev.

To je bilo prijetno snidenje! In poročanja na cele kupe. Kaj mlad človek tako doživi v dobrih dveh mesecih, ko se je zunaj podirala zgradba „nove ureditve Evrope“ pod vodstvom nemškega naroda z njegovim „od boga poslanim firerjem“! Tudi Ponta je imel srečo s svojim „prostovoljstvom k letalcem“. Določili so ga k neki sanitetni enoti blizu Wallersee v Salzburgu.

Salzburg! je zavriskalo VA-1 srce. Tam je Charlotta! Tako se pletejo usodne nitke in ljubica bo res imela prav, da se spomladi... Ne, take prekipljive sreče si VA-1 ni znal predstavljati. Bil je za stoletja drugačen človek kot lansko poletje v Kranju ali doma tam doli nekje... Karel je opazil to zrelo spremembo na prijatelju. Tudi s toplim obujanjem lepih kranjskih dni ga ni mogel zbuditi. VA-1 se ni mogel odpreti. In če bi se, bi moral ponoreti. Ponoreti, ker životari v skrajni napetosti, ker je tako blizu Char-

lotte, ker je opazil na Karlu, da ga tukajšnji RAD-duh ni tako zdelal, da se vse bolj zna živeti v vsako novo življenjsko situacijo, da je boljši od njega, da je trdnější, da je... Nič, VA-1 je govoril redko. Zatekal se je v puhlice. Kadil je neprestano. Tu pa mu je Karel le napravil veselje. Izročil mu je deset cigaret. Pa še ostali sodijaki so mu nabrali lepo število.

18.

SENCA KLJUKASTEGA KRIZA je povsod prisotna kot totalna vojna, kot premi sod, kot ubijanje ubijanje...

Petega marca 1945 vpokličejo letnik 1929. Vsa kolosa drvijo za...

Nad sto novincev pride v RAD-lager Josef Ressel, trop VI sestavljajo mladci graškega in marburškega učiteljskega. Werner je odšel na fronto. Novi trupler je štirioglati sudetski folksdojčar. Oberforman Kriharju dodeli VA-1. Krihar je skoraj analfabet. Ne zna odpisovati svojemu dekletu. VA-1 mu pomaga. Pred tedni ga je še mrcvaril in šikaniral, zdaj pa pride tako.

Jazzovski Dunajčan se je sprl s hauptformanom gizdalincem. Skodelico mu zaluča na butico. Teden dni zapora za Dunajčana. Predzadnji dan je VA-1 dežurni na straži. Samo en krožnik juhine brozge mu da več kot je predpisano, pa je ogenj v strehi! VA-1 mora pred oberfeldmajstra. Mrzle groznje. Dodeli tev v trop VII, kjer se nahajajo zaostali nesposobneži in mrki tipi. Ime „Kazensko gnezdo“ nosi ta trop (Dalje)

Valentin Polanšek

Križ s križi

117.

6. 3. 45: Vedno bolj nas specializirajo za... Med nami je vedno več kletev in surovega marnja. Fantje so vsega siti. Dva formana so ugonobili. Neverjetno. Formanova pritožba je pri oberfeldmajstru zginila.

11. marca. Žalostna nedelja. Oberstfeldmajster priredi v vaški gostilni slovo za 70 odhajajočih k vojaškim enotam v Leibnitz. Piber in jaz ostaneva za naraščaj formenov. On se je prostovoljno javil k padalcem, pa je tudi ostal pri RAD. Oberflm. mi je pomežiknil: „Tankist, Sau gehabt!“

Arbajcman štev. 3 trop VI dobi sedaj novo oznako „VA 1 — Josef Ressel (Vormannanwärter + ime RAD oddelka St. Peter am Kammersberg). Piber pa štev. 2. Vse skupaj je bilo smešno, kajti zvenelo je dokaj dvoumno, ker oznaka „V1“ je bilo ime nemškega tajnega orožja (Vergeltungswaffe 1, sedaj tudi že V 2), to so bili raketni izstrelki, s katerimi so Nemci napadali že od lani britanski otok.

Oba VA so poslali na ordonančno potovanje. Oblekli so ju v lepše uniforme. Na ramah je bil poseben

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 19. junija 1981: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Poletje v Floridi — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Medvedi so pripravljani — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan optikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Takrat, ko je umrl Charles Walding — 21.20 Tuje peruti — 22.10 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 20. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mladina igra — 11.25 Nočni studio (pon.) — 12.30 Zaigraj z nami — 13.00 Poročila — 15.00 Komedija — 17.00 Športni abc — 17.30 Stari parni konj — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Dunaj — Budinpešta — Budinpešta — Becs — 22.00 Šport — 22.20 Newport-jazz-festival 1970 — 23.05 Poročila.

NEDELJA, 21. junija: 11.00 Ura tiska — 12.00 Igra — stavbni kamen življenja — 14.55 Uganka Monte Christo — 16.45 Beli konj — 17.15 Pinokijo — 17.40 Za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 ORF danes — 18.30 Narodna glasba Avstrije — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Mefisto — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 22. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Uganka Monte Christo (pon.) — 12.20 Čudeži sveta — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lesi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Svet živali — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Lisice — 21.55 Večerni šport — 22.40 Poročila.

TOREK, 23. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Avstrijski zvezni konvikti — 10.30 Ljuba senca — 12.00 Risanka — 12.10 Zdravnik in ljubka živinica — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Nik se vrača — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Po diktaturi: komunizem ali demokracija? — 21.00 Zaželjeni otrok — 21.45 Videoteka — 23.20 Poročila.

SREDA, 24. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Vražji človek — 12.15 Po diktaturi: komunizem ali demokracija? — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovna igra — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Popi — 18.25 ORF danes — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Idealen mož — 22.10 Poročila.

ČETRTEK, 25. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Idealen mož — 12.15 Waltonovi — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pogled v lonec — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sončni konji — 21.05 Lov na smaragde v Kolumbiji — 21.50 Šport — 23.30 Poročila.

2

PETEK, 19. junija: 17.15 ORF danes — 17.20 Šport — 17.30 Šolska TV — 18.00 Igra — stavbni kamen življenja

— 18.30 Vi želite, mi zaigramo — 19.00 Kavbojka od včeraj — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Serengeti — 21.00 Tajni profesionalci — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Jetnici — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 20. junija: 15.30 Šport — 17.10 Križarjenje svetovnega popotnika — 17.35 Muppet-show — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvetnika? — 20.15 Irma la Douce — 22.30 Vprašanja kristjana — 22.35 Štirje sinovi Kate Elder 0.30 Poročila.

NEDELJA, 21. junija: 14.55 ORF danes — 15.00 Športno popoldne — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Malo okrajno sodišče — 22.10 Šport — 22.25 Chicago — 23.10 Soap — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 22. junija: 17.55 ORF danes — 18.00 Perspektive — 18.30 Orientacija — 19.00 Družina Feuerstein — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravnik in ljubka živinica — 21.05 Vojvoda Johannes se vrača — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Mati in vlačuga — 0.00 Poročila.

TOREK, 23. junija: 17.55 ORF danes — 18.00 Dialogi s Herodotom — 18.30 Galerija — 19.00 Družina Feuerstein — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 21.03 Horoskop — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

SREDA, 24. junija: 17.55 ORF danes — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Na poti po Avstriji — 19.00 Družina Feuerstein — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.00 Svet knjige — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 K vragu, nedolžnost — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 25. junija: 17.55 ORF danes — 18.00 Brez nagobčnika — 19.00 Družina Feuerstein — 19.25 Kdo me hoče? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

LJUBLJANA

PETEK, 19. junija: 17.15 Poročila — 17.30 Rdeča zora — 17.45 Domači ansambli — 18.15 Obzornik — 18.25 Vidi ki socialnega dela — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije — 20.55 Kozmetika za poletje — 21.00 Buddenbrookovi — 22.00 V znamenju — 22.15 Kdo bi vedel.

SOBOTA, 20. junija: 8.00 Poročila — 8.05 Vrtec na obisku — 8.20 Kapitan Kuk — 8.30 Zbis — 8.45 Čas za pravljice — 9.15 Pisani svet — 9.50 Jezik v javni rabi — 10.00 Dve himni za eno srce — 10.30 Bolnišnica na koncu me-

sta — 11.35 Poročila — 17.20 Poročila — 17.25 Jakec in Fižolček — 18.50 Naš kraj — 19.05 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Dober večer — 20.55 Cirkus — 21.20 Veliki Jake — 22.55 TV kažipot — 23.15 Poročila.

NEDELJA, 21. junija: 9.15 Poročila — 9.20 Sezamova ulica — 10.20 Tale — 11.10 TV kažipot — 11.30 Narodna glasba — 11.58 Mozaik — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Pojo naj ljudje — 15.40 Portret Dobrile Smiljanič — 16.25 Poročila — 16.30 Kolovodja — 18.00 Športna poročila — 18.10 Primorska poje — 19.10 Risanka — 19.22 TV nocoj — 19.24 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Tobačna pot — 20.40 Propagandna oddaja — 20.45 Galapagos — 21.15 V znamenju — 21.35 Športni pregled

PONEDELJEK, 22. junija: 17.00 Poročila — 17.05 Glasba za cicibane — 17.30 Zgodba o deklici in Milu — 18.00 Človek in duševna stiska — 18.20 Na nevrološki kliniki — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Kato Vrankovič — 21.15 Propagandna oddaja — 21.20 V znamenju — 21.35 Ali se med seboj dovolj poznamo

TOREK, 23. junija: 17.15 Poročila — 17.20 Kapitan Kuk — 17.30 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu — 18.00 Ko utihne šolski zvonec — 18.30 Obzornik — 18.40 Mostovi-Hidak — 18.55 Risanka — 19.24 TVD — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Aktualno — 20.50 Propagandna oddaja — Bojni tovariš Hans Beimler — 22.50 V znamenju

SREDA, 24. junija: 17.25 Poročila — 17.30 Z besedo in sliko: Moje akcije — 17.45 Pionirji modernega kiparstva — 18.15 Okrogli svet — 18.25 Obzornik — 18.40 Zapisi za mlade — 19.10 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Učitelj — 21.50 Propagandna oddaja — 21.55 Miniature — 22.25 V znamenju.

ČETRTEK, 25. junija: 17.40 Poročila — 17.45 Čas za pravljice — 18.15 Mozaik kratkega filma — 18.40 Obzornik — 18.50 Proga Trst-Poreč — 19.10 Risanka — 19.22 TV nocoj — 19.24 Zrna do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: »Naš tednik«, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61.000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 180.— šil., za Jugoslavijo 200.— din, za ostala inozemstva 300.— šil. (po zračni pošti 550.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Borut Sommeregger. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 19. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — „Spominjamo se“.

Sobota, 20. junija:

09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 21. junija:

07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 22. junija:

14.15—15.00 Koroški obzornik —

Napoved sporeda — Iz ljudstva za ljudstvo.

Torek, 23. junija:

09.30—10.00 Land an der Drau — Dežela ob Dravi.

14.10—15.00 Koroški obzornik — Otroci, poslušajte! — Mladi pojo in igrajo.

Sreda, 24. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Veseli val.

Četrtek, 25. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — „Lojze Slak in fantje s Praprotna“.

— 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Bobu bob — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 Iz koncertnih dvoran: Koncert za klavir in orkester — 22.20 V znamenju

2

PETEK, 19. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Plavica — 18.45 Staroste — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.30 Poročila — 20.40 Teveteka — 21.25 Kultura srca.

SOBOTA, 20. junija: 15.55 Finale Atletskega pokala Jugoslavije — 18.40 Vaterpolo: Jadran: Partizan — 19.30 TVD — 20.00 Dokumentarni film — 20.45 Poročila — 20.55 Feljton — 21.25 Športna sobota — 21.45 Komorna glasba skozi stoletja.

NEDELJA, 21. junija: 15.25 Atletika — 18.00 Rokoborba — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena dogajanja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.25 Peta stran studia

PONEDELJEK, 22. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Gledališče strička Brane — 18.30 Bajke daljnih ljudstev — 18.45 Glasbena medigra — 19.00 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Po poteh spoznanj — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.15 Martin Eden — 22.15 Iz sporeda TV Koper

TOREK, 23. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Otroška oddaja — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Zabavajo vas Bonny M — 20.45 Legende danes — 21.15 Včeraj, danes, jutri — 21.40 Izobraževalna oddaja

SREDA, 24. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Kaj je novega pod streho — 18.45 Zabavna medigra — 19.30 TVD — 20.00 Igre brez meja — 20.05 Igre brez meja (prenos) — 21.30 Aktualna sreda — 22.45 TVD

ČETRTEK, 25. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Družba Zore rdečelaske — 18.45 Ugrabitve — 19.30 TVD — 20.00 Filmski večer: Prizori iz zakonskega življenja — Zadnji tango v Parizu — 23.00 24 ur

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

vabi v

soboto, 20. in nedeljo, 21. junija 1981, ob 14,30 uri na

zaključno prireditev

z geslom:

O ROŽ, BOG TE JE USTVARIL ZA DOMOVINO VESELEMU NARODU...

Spored obsega rožanske pesmi, folklorne točke in uprizoritev rožanske narodne pripovedke iz zbirke V. Möderndorferja „SVETI FLORIJAN V LUNI“, ki jo je za to uprizoritev dramatisiral prof. dr. Mirko Mahnič.

Od sobote popoldne in v nedeljo do 18. ure si lahko ogledate razstavo šolskih izdelkov učenk.

Učenke strokovne kmetijsko-gospodinske šole zavoda šolskih sester v Št. Rupertu pri Velikovcu

vabijo na

zaključno prireditev in ogled šolskih izdelkov

Kraj: Kmetijsko-gospodinjaska šola v Št. Rupertu
Čas: Ogled razstave: v soboto, 27. 6. 1981, od 14. ure naprej v nedeljo, 28. 6. 1981, do 18. ure

Kulturna prireditev: v soboto, 27. 6. 1981, ob 15. uri v nedeljo, 28. 6. 1981, ob 13.30 in 16. uri

Spored prireditev: 1. Dekleta vas pozdravljajo — 2. Beseda govornika — 3. Španska serenada — 4. Vesela pesem — 5. Izgubljeni raj — igra v treh dejanjih. Med igro ples vil in dvorni ples.

DAROVI ZA TISKOVNI SKLAD

Rozi Pečnik, Zg. Borovlje 20.—; Johan Graber, Sp. Borovlje 20.—; Vida in Karli Rudolf, Zg. Dobje 20.—; Johan Rössman, Zg. Borovlje 40.—; preč. g. Peter Sticker, Pečnica 40.—; Anton Klampferer, Bekštanj 20.—; Ursula Mikl, Zagoriče 20.—; Judita Krawanja, Bekštanj 50.—; Ursula Valentinič, Bekštanj 40.—; Valentin Tarman, Loče 40.—; Johan Gallob, Žužalče 50.—; Tomaž Mikl, Bekštanj 20.—; Marija Urschitz, Bekštanj 20.—; Franc Mertel, Zg. Brege 70.—; Johan Müller, Diča vas 50.—; Pavla Robič, Žužalče 50.—; Elizabeta Lampichler, Radiše 20.—; Andrej Ogris, Drabunaže 20.—; Johan Ferjan, Rebrca 20.—; Franc Li-

puš, Plaznica 40.—; Ursula Wrulich, Lipica 25.—; Janez Hribnik, Tuce 20.—; Bertl Lampichler, Dvorc 50.—; Jože Verdel, Bela 20.—; Franc Wutte, Galicija 20.—; preč. g. Jožef Wutte, Galicija 20.—; Ana Mišič, Rikarja vas 20.—; Andrej Škof, Gluhi les 20.—; Marija Potočnik, Vesele 20.—; Valentin Rupit, Pogorče 50.—; Matevž Wakounig, Mlinče 20.—; Jože Hobel, Pogerče 20.—; Markus Marko, Horce 20.—; Andrej Mičej, Šentvid 20.—; Marija Polzer, Vesele 20.—; Jože Wakounig, Mlinče 50.—; N. N., Šentprimož 20.—; Tomaž Urank, Nagelče 50.—; Terezija Zelechner, Šentvid 100.—.

Durch einen Artikel in der Tiroler Tageszeitung erfuhr ich zum Erstenmal von der Initiative des AFS innerhalb Österreichs und von der Aktion der Kärntner Tage. Als aufgeschlossener und politisch interessierter junger Mensch war ich sofort ganz begeistert von der Idee, mich persönlich in dieser Woche mit der Minderheitenfrage auseinanderzusetzen, den slowenischen Kulturkreis näher kennenzulernen, und mir meine eigene Meinung zu diesem Problem zu bilden. Was hört man denn in Tirol von den menschlichen Schwierigkeiten der slowenischen Bevölkerung, von den kleinen sich tiefbohrenden Dornen des Mißverständnisses und der Vorurteile? Lediglich durch den Ortstafelsturm oder durch die Bombendrohung wurde ich auf die Minderheitenfrage aufmerksam, konnte mir jedoch nicht vorstellen, daß es echte Konflikte gab, sondern neigte vielmehr zur Ansicht, daß es sich um ein von radikalen und extremen Gruppen aufgepaushtes Problem handelte.

Mein erster Eindruck von der slowenischen Bevölkerung war der, daß sie durch äußerste Gastfreundschaft zu charakterisieren ist. Ich bin wohl selten in eine Familie und eine Dorfgemeinschaft so schnell und mit einer solchen Selbstverständlichkeit integriert worden, wie in dieser einen Woche in Südkärnten. Ganz besonderer Dank gehört hierbei, meiner Meinung nach, unseren Gestaltern, die alle AFS-Teilnehmer nicht nur kostenlos, sondern ausnahmslos mit großer Freundlichkeit bei sich aufnahmen und an den österlichen Bräuchen teilnehmen ließen.

Vor allem aber versuchten die Keutschacher Jugendlichen alles, um uns diese Woche zu verschönern; aktiv beteiligten

sie sich an allen unseren Aktionen; geduldig versuchten sie uns einige Brocken Slowenisch beizubringen und unsere wirklich schreckliche Aussprache zu verbessern; wir hatten auch die Möglichkeit, an all ihren dörflichen Bräuchen, wie dem Osterschießen oder der Chorprobe, mitzuwirken; durch so manche Anekdote und lebhaft Diskussionen versuchten sie, uns ihre menschlichen Schwierigkeiten als Slowenen zu erklären und uns näherzubringen.

Eine weitere ganz besondere Eigenart der Slowenen ist ihre große Musikalität, um die sie wirklich zu beneiden sind. Ich fand es immer ganz wunderbar, abends beisammensitzend und den Abend mit diesen typischen, eher melancholischen und traurigen Slowenenliedern ausklingen zu lassen; denn ich finde es äußerst wichtig, die slowenische Kultur zu fördern, und über alle Maße auch bei der Jugend das Interesse dafür zu wecken, sodaß niemals die Gefahr eines „Invergesengertens“ entstehen kann. Für mich ist hier die Tamburicagruppe von Keutschach, in der junge Leute durch Auftritte die slowenische Kultur pflegen, beispielgebend.

In Keutschach selbst fand ich mich nicht zwei Fronten gegenüber, sondern konnte erfreut feststellen, daß im Ort selbst keine Feindschaften zwischen Slowenen und Deutschkärntnern bestanden, sondern im Gegenteil, daß die Bevölkerung gut miteinander auskam, ja fast schien mir das ganze Slowenenproblem nur dramatisiert

worden zu sein. Erst allmählich, nachdem ich mehr Einblick durch Gespräche und Diskussionen gewonnen hatte, begann ich zu begreifen, daß es zuwe-

Nichtbeachtung der deutschen Öffentlichkeit, und vielfach schämen sich vor allem junge Slowenen, die ja „mit der Zeit“, gehen wollen, in Anwesenheit

Christine Aicher se je udeležila letos „Koroških dni“, ki jih vsako leto prireja AFS. Njena skupina je bila v Hodišah. Namen akcije je, da v enem tednu bivanja na Koroškem zbližuje slovensko in nemškogovorečo mladino. O svojih vtisih nam je poslala članek, ki ga danes objavljamo.

nig ist, nur Brauchtum und Musik zu pflegen, sondern daß es vielmehr gilt, besonders die slowenische Sprache als wichtigsten Kulturträger zu gebrauchen.

Die Deutschkärntner lernen bewußt nicht slowenisch, da es als inferior angesehen wird, ebensowenig findet irgendwo ein Gespräch zwischen ihnen und den Nationalslowenen statt, denen man es übel nimmt, wenn sie in der Öffentlichkeit (z. B. in einem Restaurant in Klagenfurt, im Bus) untereinander die slowenische Sprache statt der deutschen Staatsprache gebrauchen. Daher erscheint die slowenische Presse unter Ausschluß bzw.

von Angehörigen des Mehrheitsvolkes ihre Sprache zu gebrauchen oder sich als Slowenen oder auch nur als „Windische“ zu erkennen zu geben. Sie werden oft genug als „Tschuschen“ (Schimpfwort) bezeichnet; nennt man sie Windische, so schwingt für gewöhnlich ein etwas abschätziger Unterton mit.

Hier finde ich, müßte man einhaken, indem man versucht vor allem in der slowenischen Jugend ein neues stolzes Volksbewußtsein zu wecken. Anders sein bedeutet doch nicht schlechter sein, denn es ist wirklich äußerst beschämend und erniedrigend Deutsch spre-

chen zu müssen, um als gleichwertig anerkannt zu werden. Meiner Meinung nach lastet nun ein großer Teil der Verantwortung auf den Schultern der Familie, der ich die Aufgabe zuschreibe, dieses „Stolz sein“ darauf, Slowene zu sein, einem anderen Kulturkreis mit anderen Bräuchen anzugehören und die Möglichkeit zweisprachig aufzuwachsen, in den Jugendlichen zu entfachen. Das Problem Slowenisch richtig zu lernen wird noch dadurch erschwert, daß es in Österreich kein geschlossenes Minderheitengebiet über Gemeindeebene hinaus gibt und daher keine Provinzialautonomie möglich ist. Somit konnte ja bisher auch das Schulproblem, zum Beispiel der ungenügende Volksschulunterricht oder der häufig am Nachmittag als Freifach stattfindende Slowenischunterricht in der Hauptschule, nicht befriedigend gelöst werden.

Ich hoffe, daß es der slowenischen Bevölkerung gelingt, sich erfolgreich gegen die fortschreitende Germanisierung durchzusetzen, sich die eigene Kultur und Sprache zu bewahren, in der Jugend genügend Slowenenbewußtsein zu wecken, denn es würde unseren Staat um vieles ärmer machen, wenn die Slowenen Südkärntens mit der Zeit verschwinden, oder ihre eigene Identität verlieren würden. Es muß doch möglich sein, innerstaatliche Vorurteile abzubauen und andere Kulturen, Sprachen und Mentalitäten zu akzeptieren, sonst gibt man ja der internationalen Völkerverständigung von vornherein keine Chance. Ich kann mich nur einem Ausspruch eines jungen Slowenen anschließen: „Der Slowenische Kulturkreis — eine Sache, für die einzusetzen und zu kämpfen, es sich lohnt.“

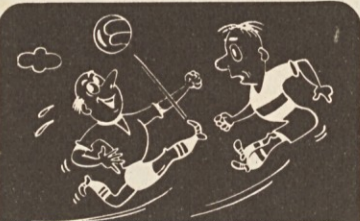
Christine Aicher

ŠPORT

SAK že pet tekem neporažen:

Breže — SAK 0:0

Minulo soboto je Slovenski atletski klub igral v Brežah. Tamkajšnje moštvo se je po slabem začetku pomladanske sezone opomoglo in je bilo favorit za zmago sobotne tekme. Lansko leto je SAK izgubil tekmo v Brežah 3:2, vendar nekoliko nesrečno. Letos pa so slovenski nogometaši, v zadnjih štirih tekmah bili neporaženi. Torej je pred tekmo bilo vprašanje, ali bo SAK tudi po peti tekmi zapustil igrišče neporažen?

Zadnja tekma SAK na igrišču v Borovljah

V soboto, 20. junija 1981, ob 16.45
Borovlje 23 — SAK 23
in ob 18.30
Borovlje I — SAK I

Po prvih minutah pa je za slovensko enajsterico kazalo bolj slabo. Gol Ahlina je bil neprenehoma ogrožen. Polagoma pa so se igralci SAK-a prilagodili ne navadno majhnemu igrišču ter našli „k svoji igri“. Najlepšo priložnost za zadetek v prvem polčasu je izpustil Fera. Nevarne napade nasprotnika pa je z ustavila obramba SAK-a, z Ahlinom na čelu. On je bil tudi tisti, ki je mnogo soprispeval k temu, da je SAK tudi po peti tekmi ostal neporažen. Prvih 45 minut se je končalo brez zadetkov.

Drugo polovico tekme je igral SAK z izsto postavo. Prve pol ure je bila tekma izenačena, na obeh straneh nekaj možnosti za zadetek. Če analiziramo vseh 90

minut, so gostitelji — moštvo iz Brež — imeli ves čas lahko premoč. SAK pa je imel najboljše priložnosti za zadetek. V 75. minuti je Marjana Velika, ki je odigral dobro tekmo, zamenjal Martin Hobel, ki je nekoliko pozneje „stal“ pred nasprotnim vratarjem sam, pač pa je prearahlo streljal na prazni gol, tako, da je obrambni igralec žogo izbil še preden se je zvalila čez črto v gol... Nekoliko pozneje spet slična situacija, spet se je Hobel „znašel“ pred vratarjem sam, zopet je zgrešil. Proti koncu srečanja pa je nasprotnik močnejše pritiskal na vrata Ahlina, kateri pa je ta dan bil odlično razpoložen. Da je SAK odnesel iz Brež točko, je predvsem zasluga Darkota Ahlina. Sicer pa je igralo celotno moštvo zadovoljivo in zaseda po tej tekmi 5. mesto na lestvici in ima ena-

Pretekli teden se je celovški nogometni publiko predstavilo novo moštvo. V njem so se zbrali neodkriti talenti in zvezdniki nedeljskega nogometa. Moštvo, ki so ga krstili na „Inter Mohorjeva“, se je v naslednjem sestavu predstavilo našemu fotografu:

stojijo z leve: trener Hanzl Isop, Jože Ottowitz, Jurij Perč, dr. Tone Koren, Tone Hornböck, Emil Stingler. Spredaj: kapetan Lado Hajnzič, Franc Wrolich, Borut Sommeregger, Jože Blažej in Gregor Krištof. Prvo tekmo so izredni zvezdniki sicer nesrečno zgubili, a kljub temu njihovo veliko število navijačev upa, da ne bodo prehitro vrgli puške v koruzo!

Po dobrem začetku je sreča zapustila naše dijake, ki so na Gradiščanskem zastopali Koroško na finalnih tekmah. Kljub vsemu — že udeležba je uspeh, saj so naši dijaki 7. najboljša gimnazija v Avstriji!

ko število točk, kot jesenski favoriti za vstop v koroško ligo, Mostič.

Po slabem štartu se je Slovenski atletski klub znašel. Iz petih tekem so nogometaši odnesli devet točk. Naslednjo tekmo igrajo slovenski nogometaši proti enajsterici iz Dobrle vasi. Ali bo SAK tudi tokrat ostal neporažen? Vse kaže, da bo tako.

Postava: Ahlin, Perč, Kreutz, Lampichler, Woschitz, G. Zablatnik, Luschnig, Velik (Hobel), Dnovšek, Fera, Polanšek.

PODLIGA VZHOD

1. Borovlje	26	14	7	5	52	20	35
2. ASK	27	14	7	6	41	24	35
3. Velikovec	26	11	8	7	38	34	30
4. Mostič	26	9	11	6	42	32	29
5. SAK	26	10	9	7	32	36	29
6. Grabštanj	26	10	8	8	26	34	28
7. ASV	27	8	11	8	28	27	27
8. Dobrla vas	26	8	10	9	38	38	26
9. Breže	26	9	8	9	49	35	26
10. Kotm. vas	26	6	13	7	35	39	25
11. Žrelec	25	7	10	8	29	36	26
12. KAC	26	8	6	12	38	37	22
13. Sinča vas	26	6	10	10	22	33	22
14. Šentpavel	26	7	6	13	29	45	20
15. Možberk	26	4	6	16	27	56	14